

En grønn tråd

Mote

Klesdesigner Sonia Carrasco vil forandre moteindustrien og gleder seg til å se neste generasjon sinte designere.

TEKST *Line Tiller*

FOTO *Paola de Grenet*

Barcelona

– **UTROLIG MANGE** i klesbransjen dytter ordet «miljøvennlig» foran seg, uten å virkelig være det. Ordet blir brukt i hytt og vær, men sier ikke en døyt om hvordan moteindustrien faktisk jobber, sier Sonia Carrasco (31).

Den spanske klesdesigneren støtter seg til et bord i sitt lille designstudio midt i Barcelona. Hun har på seg en egenprodusert økologisk kjole som matcher vegan-joggeskoene kjæresten har laget.

– Hvordan kan *fast-fashion*-gigantene kalle bedriften sin miljøvennlig når de fortsetter å pumpe ut nye trender fire til åtte ganger i året, og dermed til stadighet produserer nye 50.000 eksemplarer av 200 forskjellige plagg?

Hun tvinner det lange brune håret opp i en hestehale.

– Og om de er så miljøvennlige, hvorfor avsløres da neste sesongs mest populære farger fortsatt i elvene som renner forbi tekstilfabrikkene deres i India og Kina?

BESTE NYKOMMER. Sonia Carrasco kan være en av verdens mest miljøbevisste moteskaper akkurat nå. De overdimensjonerte pastellfargede kåpene, skjortene, jakkene og buksene med dype lommer er laget av resirkulerte naturmaterialer, uten skadelig kjemisk innblanding i noe ledd.

Avklipte produksjonsrester blir vaskeinstruksjonslapper, og selve merkelappen på luksusmerket kommer fra resirkulerte plastflasker hentet opp fra havet.

Hun har akkurat lansert sin første kolleksjon med 36 plagg, og de kommende kolleksjonene skal være små og lanseres maks to ganger i året. De skal også kalles opp etter «sår på jorden». Som «33.394759–124.969482» – koordinatene til den famøse «Plastøya» i Stillehavet.

– Vi har jo også Amazonas som brenner, eller Kina som blir ihjelgasset av eksos, eller polene som smelter. Det finnes dessverre mange tallrekker å velge mellom for fremtidige kolleksjoner.

Designeren, som nylig vant pris for beste nykommer under moteuken i Barcelona, ønsker å forlenge tiden et plagg blir sett på som *hot*, gjerne flere tiår.

Hun produserer ikke plagg i alle størrelser – det holder lenge med liten, medium og stor. Knappene lages av resirkulert papir eller bomull. Og merket er sertifisert fra både merkeordningen Gots, som garanterer bruk av etiske økologiske fibre, og Oeko-Tex, som sikrer at plaggene inneholder minst mulig allergifremkallende stoffer.

– Om et klesmerke skal være ordentlig miljøvennlig, må det gjennomsyre hele produksjonslinjen. Helt fra plagget blir drømt opp under den kreative prosessen til det henger på skuldrene til kunden, sier Carrasco.

– Og der er du?

– Ja. Men jeg orker ikke å forholde meg til et trendord når temaet faktisk er såpass alvorlig. Så heller enn miljøvennlig, vil jeg kalle meg ansvarlig. →

Sonia Carrasco
Spansk moteskaper

sonia-carrasco.com

Aktuell med sin første kleskolleksjon, oppkalt etter koordinatene til «Plastøya» i Stillehavet.

Bruker kun resirkulerte eller økologisk produserte stoffer og materialer. **Følger** ikke motebransjens naturlige kalender og vil lansere færre og mindre kolleksjoner.

Lager alle klær lokalt i Barcelona.

Motstand. – Folk vil alltid behøve klær på kroppen, men det handler om hvilken forbrukermentalitet man adopterer, sier spanske Sonia Carrasco, som nok er en av verdens mest miljøvennlige klesdesignere.

→ Oppkalt etter jordens sår. Den nye kolleksjonen er oppkalt etter koordinatene til den famøse «Plastøya» i Stillehavet. – Vi visste jo ikke bedre for 15 år siden, sier Sonia Carrasco. – Men vi vet nå. I dag har jeg våknet og kan si: «Din mote dreper min verden.»

→ **KANTINEN TIL MCQUEEN.** Da Sonia Carrasco var syv år, fikk hun en klassisk 1980-tallsleke i julegave. Den het Fashion Wheel, et tegneprogram hvor man kunne fargelegge og forandre mønstre på klær. Mens høylytte missekonkurranser surret på tv-en i bakgrunnen, laget hun kolleksjoner for Miss Høst, Vinter, Vår og Sommer. Hun visste at hun som voksen skulle eie og drive sitt eget klesmerke.

Etter videregående studerte hun økonomi i tre år, mens hun gikk på sykurs om kveldene. Så fikk hun jobb i London, som assisterende designer for Alexander McQueen, og senere det franske luksusmerket Céline.

– Rett etter lunsj resirkulerte alltid de yngste i teamet alt vi kunne av matsvinn. Men å skulle gå inn til direktøren og si: «Ny idé! Hva om vi også resirkulerer klær?» Det ville nok ikke gått, vi turte ikke rett og slett, sier hun og ler.

– Men jeg så jo hvor mye materialer som ble kastet.

Det var enklere å starte for seg selv. Nå kan hun være så innovativ hun vil. Blant annet med blyantstreken inspirert av art nouveau-arkitekturen i Barcelona og hjembyen Valencia. Hun skaper former og fall som gjør både stil og størrelse på mange av plaggene tilgjengelige for både kvinner og menn.

HJEMMELEKSE. Såkalt positiv mote har gått som et ekko gjennom motebransjen det seneste året, og betegnelser som «etisk» og «grønn mote» blir brukt flittig i reklameøyemed.

I sommer annonserte kleskjeden Zara at de innen 2025 bare skal bruke bærekraftige klesmaterialer. Mens H&M sier at de skal kutte materialer som har negativ innvirkning på miljøet innen 2030.

Problemet er imidlertid ikke stoffene, men mengden klær gigantene produserer, mener Carrasco. Hun synes bærekraftig forbruk og bærekraftige forretningsmodeller må gå fra nisje til norm.

– Samtidig må forbrukerne gjøre hjemmeleksen sin. Vi må finne ut alt vi kan om det vi velger å bære med oss hjem. Hvor er det laget? Hvordan? Av hvem? sier hun og klemmer rundt en stein, en grønn aventurinkvart som skal gi suksess i karrieren.

– Om det funker? Vel, hehe, jeg vant jo pris for beste nykommer her forleden. Men suksess for meg handler ikke om å selge mest mulig, sier hun.

– Om jeg skulle få massevis av bestillinger fremover, vil vi likevel aldri gå over grensen hvor vi begynner å være til skade for naturen. Derfor teller vi blant annet på dråpen hvor mange liter vann det tok å lage hvert enkelt plagg, og hvor stort karbonavtrykk det har gitt. Slik at kunden er informert. →

Du tror jeg er sint?
Se på generasjonen
som kommer etter meg.
De vil bli enda strengere

SONIA CARRASCO – moteblogger

PRODUKTBLIDER: SONIA CARRASCO

Vi visste jo ikke bedre for 15 år siden. Men vi vet nå

SONIA CARRASCO – moteskaper

→ **DU DREPER MEG.** Som tenåring trålet Sonia Carrasco prøverommene til de spanske kjedene Zara og Mango. Der rasket hun ofte med seg enda en billig blåstripete genser på tilbud, som lett havnet bakerst i kommodeskuffen med prislappen på.

– Vi visste jo ikke bedre for 15 år siden. Men vi vet nå. I dag har jeg våknet og kan si: «Din mote dreper min verden.» Jeg snakker selvfølgelig om de store kleskjedene. De er som hester med skylapper på. De raser bare fremover, som om ingenting får konsekvenser, og ønsker ikke å se hvordan de er med på å ødelegge fremtiden, sier hun.

– Du kaster ikke stein i glasshus nå, da, all den tid du jo også bidrar til noen klimautslipp?

– Vel, alle våre tekstiler, til og med glidelåser, er enten resirkulert og atter resirkulerbare, eller økologisk produsert. Vi er en del av *upcycling*-miljøet hvor vi ikke kaster noe som helst, og har som mål å delta i en sirkulær økonomi hvor ressursene forblir i firmaet lengst mulig. Jeg produserer alt lokalt og kjenner både leverandørene og arbeidsforholdene til de som syr, sier hun og legger til at «folk alltid vil behøve klær på kroppen».

– Er det enklere for et mindre klesmerke å operere såpass grønt enn å skulle snu et gigantselskap?

– Nei, det er jo enklest for dem! De har jo alle pengene!

BLODIG CATWALK. Om kjente fjes bærer Carrasco-klær, så skal de være uttalt miljøbevisste. Slik som Marina Testino, niesen til

fotograf Mario Testino, som under moteuken i Paris i år lanserte en kampanje om å kle seg i gult for å fokusere på motebransjens høye forurensningsnivå.

Når det gjelder tradisjonelle catwalk-show, et bransjefenomen Carrasco synes er litt kjedelig og evig uforandret, ønsker hun å finne en ny vri.

– Hvorfor sitter bare stive kjendiser på første rad? De kommer ikke til å kjøpe klærne mine. Det gjør derimot de som følger med på «livefeeden» på Instagram. De bør få vip-behandling. Og hvorfor så lystig musikk fra høyttalerne når gjestene skal finne plassene sine? Jeg setter heller på en seriøs dokumentar i bakgrunnen om livsfarlige arbeidsvilkår for tekstilfabrikk-arbeidere, sier hun.

– Men du tror *jeg* er sint? Se på generasjonen som kommer etter meg. De vil bli enda strengere med oss forbrukere, sier hun og smiler stort.

– Jeg har faktisk jevngamle venner som ikke resirkulerer plast. Enda verre står det til med besteforeldregenerasjonen, fordi det nok er vanskelig å belære folk som allerede er voksne, sier Carrasco og forteller at hun venter på motedesignerne som fortsatt befinner seg på ungdomsskolen.

– De kommer til å lage skikkelig bråk fordi de får klimanyheter, resirkuleringsfag på skolen og Greta Thunberg inn med morsmelken, sier hun og slipper ut håret fra knuten på hodet.

– Og godt er det, fordi jeg vil forandre moteindustrien. Og det kan jeg ikke gjøre alene. **D2**

↑ **Nål med mål.**

Sonia Carrasco var assisterende designer for Alexander McQueen. Nå eier og driver hun eget klesmerke i Barcelona, med et studio som går rundt på solenergi. De store kleskjedene kaller hun «hester med skylapper på».